

ชุตินา สิงหนาท 2551: ผลกระทบของเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียต่อการค้าระหว่างประเทศของ
อุตสาหกรรมนมและผลิตภัณฑ์นม ปรินญาเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ ภาควิชา
เศรษฐศาสตร์ ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ศักดิ์สิทธิ์ นุศยพลากร, Ph.D. 159 หน้า

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เพื่อศึกษาโครงสร้างตลาดและสภาพการแข่งขันของอุตสาหกรรมนม
และผลิตภัณฑ์นมในประเทศไทย และเพื่อศึกษาผลกระทบของเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียต่ออุตสาหกรรม
นมและผลิตภัณฑ์นมหลังความตกลงมีผลบังคับใช้ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาตามแบบจำลองเพชร
(Diamond Model) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้วิธีประมาณการสมการตัวแปรแบบหลายสมการ
(Simultaneous Equation System; SES) ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองขั้น (Two Stage Least Square; 2SLS)
โดยใช้ข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2546 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2549

ผลการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมนมและผลิตภัณฑ์นมของประเทศไทย มีสภาพปัจจัยการผลิตภายใน
ประเทศคือ นำนมดิบไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานแปรรูปนม อีกทั้งราคานำนมดิบหน้าโรงงานได้มี
การกำหนดคกที่โดยรัฐบาล ทำให้ผู้ประกอบการมีความต้องการนำเข้านมผงขาดมันเนยเพื่อเป็นวัตถุดิบทดแทน
สภาพอุปสงค์ภายในประเทศมีปริมาณความต้องการบริโภคนมและผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อุตสาห
กรรมเกี่ยวเนื่องและสนับสนุนภายในประเทศคือ อุตสาหกรรมโคนม และอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์เกี่ยวกับนม
และผลิตภัณฑ์นมที่มีความเข้มแข็งและได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง โครงสร้างตลาดภายใน
ประเทศเป็นการแข่งขันแบบกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด เป็นเหตุให้ผู้ประกอบการรายใหญ่ใช้กลยุทธ์การหาพันธมิตร
ทางธุรกิจกับบริษัทชั้นนำจากต่างประเทศเพื่อสร้างความได้เปรียบต่อคู่แข่งในตลาด รัฐบาลเข้ามามีบทบาทสูง
ในอุตสาหกรรมนมและผลิตภัณฑ์นม โดยการกำหนดมาตรการเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมนี้หลาย
มาตรการ ซึ่งมาตรการที่สำคัญได้แก่ การกำหนดโควตานำเข้าทั้งตามข้อผูกพันกับองค์การการค้าโลก (WTO)
และเขตการค้าเสรีไทย-ไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) ทำให้อุตสาหกรรมภายในประเทศต้องมีการปรับตัวรองรับ
การเปิดตลาดดังกล่าวในอนาคตอันใกล้ เหตุสุดวิสัยคือ ราคาน้ำมัน อัตราแลกเปลี่ยนและภาวะภัยแล้งซึ่งผลต่อ
ต้นทุนการผลิตทั้งนมนมดิบและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า การประมาณค่าแบบ
แบบจำลองโดยข้อมูลที่ไม่น่าปรับความนิ่งของข้อมูลสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณนมนมดิบเข้าสู่
โรงงานและราคานำนมผงขาดมันเนยเฉลี่ยจากออสเตรเลียได้อย่างมีนัยสำคัญ ส่วนข้อมูลที่ทำกรปรับความนิ่ง
แล้วนั้นไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่ศึกษาได้ แสดงว่า โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจไม่
สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณนมนมดิบเข้าสู่โรงงานและราคานำนมผงขาดมันเนยเฉลี่ยจากออส
เตรเลียได้อย่างมีนัยสำคัญ และสุดท้ายพบว่า การเปิดเขตการค้าเสรีไม่มีผลกระทบต่อปริมาณนมนมดิบเข้าสู่โรง
งานและราคานำนมผงขาดมันเนยเฉลี่ยจากออสเตรเลียของประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ

ชุตินา สิงหนาท

ลายมือชื่อนิติ

Sals.T

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

20 / 03 / 51

Chutima Singhanat 2008: Impact of Thailand-Australia Free Trade Area to the International Trade of Dairy Product Industry of Thailand. Master of Economics, Major Field: Economics, Department of Economics. Thesis Advisor: Mr. Saksit Budsayaplakorn, Ph.D. 159 pages.

The objectives of this research are to study the market structure and to study the position of dairy product industry competition in Thailand and to study the impact of Thailand-Australia Free Trade Area to the International Trade of dairy product industry after the free trade agreement applied. The methodology consists of descriptive analysis according to the diamond model. The Simultaneous Equation System (SES) based on Two-Stage Least Square (2SLS) is applied using monthly data from January 2003 to December 2006.

The result of this study indicates that domestic production factor of the dairy product industry in Thailand such as raw milk is shortage for processing demand and the Thai government controls the standard price of raw milk. As a result, traders must be imported skimmed milk powder from oversea instead. The domestic demand for milk and dairy product is increasing. The supporting and related industries in Thailand such as dairy cow industry and packaging industry are strong and supported from the Thai government. The domestic market structure is characterized by monopolistic competition causing large traders to seek business alliance with the top oversea companies. The Thai government has an important role in determining the policy measures. Such policy is the import quota of skimmed milk powder in both the commitments with the World Trade Organization (WTO) and the Thailand-Australia Free Trade Area (TAFTA). Therefore, the domestic industry must be prepared for the free trade market in the near future. The oil price, the exchange rate and the drought are chances that can affect the cost of raw milk and finish dairy product. The result from the quantitative analysis show that the estimated model using the non-stationary data can significantly explain the quantity of raw milk and the average price of skimmed milk powder from Australia. Moreover, the estimated model using stationary data can not explain both of the variables. Finally, the Thailand-Australia Free Trade Area does not have significant impact to the quantity of raw milk and the average price of skimmed milk powder from Australia.

Chutima Singhanat.

Student's signature

Saksit

Thesis Advisor's signature

20 / 03 / 08